

ՏԱՍՆԵՐՈՐԻՒՄ ՏԱՐԻ

ՄԱՍԿ

Տարեկան 10 րոպե, կես տարվանը 6 րոպե:

Առանձին համարները 5 կոպեկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմյանից անկախ:

Խմբագրությունը գտնվում է Լարիկի

Խմբագրությունը գտնվում է Լարիկի

Խմբագրությունը գտնվում է Լարիկի

Խմբագրությունը գտնվում է Լարիկի

Խմբագրությունը գտնվում է Լարիկի

ԲՈՒՄԱՆԻԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թիֆլիսի Լարիկի 10 րոպե, կես տարվանը 6 րոպե: Առանձին համարները 5 կոպեկով: Թիֆլիսում գրվում են միմյանից անկախ: Խմբագրությունը գտնվում է Լարիկի

ԹԻՖԼԻՍԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՄԱՆԸ

Եթե ուղիղ է այն լուրը, որ իբր թե թիֆլիսի Լարիկի 10 րոպե, կես տարվանը 6 րոպե: Առանձին համարները 5 կոպեկով: Թիֆլիսում գրվում են միմյանից անկախ: Խմբագրությունը գտնվում է Լարիկի

Թիֆլիսի Լարիկի 10 րոպե, կես տարվանը 6 րոպե: Առանձին համարները 5 կոպեկով: Թիֆլիսում գրվում են միմյանից անկախ: Խմբագրությունը գտնվում է Լարիկի

ԴԱՍԻԹ ԲԵԿ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԵՊ

(1722—1728)

ԺԷ.

Բեկը ամեն հասկացում, թամարի խառնված գիտական, ծառայող, արվեստի ձևերը, ցեխոտած, փոշոտած հագուստը, գունավոր դեմքը, բոցավառ աչքերը առաջ պարզ խոսում էին այն սաստիկ հոգեկան վրդովմունքի մասին, որ նրան այն անապատ գիշերային պահին բերել էր իր բնակարանը: Նա խելագարի նման կախվեցաւ բեկի պարանոցին և երկար քայլեր թողնում իր զրկից: Սրտի սաստիկ յուզմունքը խել էր նրանից լեզուի ընդունակությունը: Նա մի բառ անգամ չէր կարողացաւ արտասանել: Միայն աղեկոծված կուրծքից երբեմն դուրս էին թռչում խուլ հառաչանքներ և լսելի էին լինում միմյանից անտարբեր լացակամություններ: Աչքերում արտասուք չէր կար:

Եթե կարողանայի լաց լինել, ես կը հանգստանայի, սաաց նա, թագցնելով իր երեսը բեկի կուրծքի վրա:

Երբեք ամեն հոգեկան խառնված գիտական, ծառայող, արվեստի ձևերը, ցեխոտած, փոշոտած հագուստը, գունավոր դեմքը, բոցավառ աչքերը առաջ պարզ խոսում էին այն սաստիկ հոգեկան վրդովմունքի մասին, որ նրան այն անապատ գիշերային պահին բերել էր իր բնակարանը:

Եթե կարողանայի լաց լինել, ես կը հանգստանայի, սաաց նա, թագցնելով իր երեսը բեկի կուրծքի վրա:

որպես զի կատարելապես ապահով լինի հայերի կողմից, թիֆլիսի հրամայել է նախապես խելքերը զենքերը հայերի ձեռքից: Այդ ի մասն ունեւ մարդասեր կարգադրությունը Բ. Դրան կողմից, եթե կատարվի, այն հետևանքը կունենայ, որ բարբարոս, արիւնարբու քրեական, որոնք նշանակված են իբր թե երկիրը պահպանելու համար, անխնայ կը կոտորեն Հայաստանի բոլոր հայերին: Այդ է ցանկանում, երևի, Բ. Դրանը:

Բայց մի թե հայերը, իրանց կողմից, այնքան անմիտ, այնքան ստրկահոգի կը գտնվեն, որ կը հպատակվեն այդ կարգադրությունը: Այդ տեսակ կարգադրությունը նշանակում է գայլ երին պահպանող կանգնեցնել ոչ թաւրեւս Բ. Դրան:

Հայերը եթե զենքեր ունեն, նրանք այդ զենքերը կրում են ոչ թե թիֆլիսի դեմ՝ ապրտամբելու համար, որովհետեւ լայտնի է թե հայը երբեք չէ ապստամբել և չէ ապստամբվում ոչ մի կառավարությունից: Դեմ, այլ իրանց անձր և իրանց կայքը պաշտպանելու աւագակ քրեական դեմ:

Հայերը, մեր կարծիքով, լսելով այդ տմարդի կարգադրու-

ես ուղղակի պիտի ասեի քեզ: Այդ մի կողմից լաւ է, որ դու արդէն նախապատրաստված ես, որ դու արդէն փորձել ես դռան տանջանքի ամենամեծ մասը: Բայց ես ասելիք պիտի ասեմ քեզ, և հաւատացած եմ, որ դու այնքան սրտի ամբողջում ունեն, որ սառնությունով կը լսես ինձ: Մի կողմ գնե՛ք մեր զգացմունքների թուլությունները, որ կարողանանք հասկանալ միմյանից:

Օրիորդը գլուխը քարշ գցած լսում էր Բեկը շարունակեց.

— Դու դեռ բոլորը չը գիտես, թամար, դու լսել ես միայն, որ ես գիտեմ եմ, բայց ուր եմ գիտում, ինչի համար:— Եթե չը գիտես դու, ես բոլորը կասեմ քեզ, հաւատացած լինելով, որ քեզ յայտնած ամեն զգացմունք, դարձեալ իմ սրտում կը մնայ:— Ես գիտեմ եմ իմ հայրենիքը թամար, և դուցէ յաւիտեան բաժանվում եմ քեզանից, դուցէ այլ ես չը պիտի տեսնեմ միմյանից: Ես գիտեմ եմ, թե այդ խոսքերը որքան ծանր են քո սրտին, զգու՛ս եմ, թե որքան դաւն պիտի լինի քեզ համար ինձանից բաժանվելը: Բայց ես հէնց քեզ դատաւոր պիտի ընտրեմ, որ արդար դատաւոր կը լինես: Եթե դու ասեցի, լինես՝ ըմբ գնա՛ւ:— Ես չեմ չարժիք իմ տեղից: Կամենում ես դատաւոր լինել:

— Խօսիր, առաջ օրիորդը գլուխը վեր բարձրացնելով:

— Մենք սիրում ենք միմյանից, թամար: Ես այդ սիրում ենք: Եթե չես հասկանում, թե մեր երկուսիս մէջ կայ մի սիրտ, կայ մի հոգի:— Ես ինչ որ կրօնաւորը այդ և կրօն մասին ասում է՝ երկու անձինք մի մարմին մէջ միացած: Եթե այդպէս է, եթե մենք երկուսս մի և

թիւնը, կարող են իրանց առաջնորդների բերանով պատասխանել թիֆլիսի կառավարությանը: «Մենք պատրաստ ենք յանձնել կառավարությունը մեր ունեցած բոլոր զենքերը, միայն այն պայմանով, որ կառավարութիւնը նախ գինաթափ անել, անխնայ դարձնել քրեական, մեր արիւնարբու թշնամիներին: Թող առաջ զենքերը խել քրեականից, այնուհետեւ մենք էլ մեր զենքերը կը տանք»:

Եւ մեր կարծիքով, ինչպէս է պատասխանեն հայերը՝ Ներսէսի, Խրիմեանի և Կ. Պօլսի ազգային ժողովի բերանով:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԱՍԼՅԱՆՈՍԻՑԻՑ

Մարտի 25-ին

Վերջին ժամանակները յաճախ գողութիւններ են պատահում մեր քաղաքում: Ամիս 18-ին գիշերը հայ-կաթողիկոսների թաղում երբ քաղաքային կանոնի տնօրէնը բոլոր պահակները գաղտնի եւս իսկ 19-ին գիշերը հայ-գրիգորեանների սուրբ Նշան եկեղեցու դուռը կամեցել են կտրել, բայց չէ աջակցել: Այժմ կաթողիկոսների թաղի բնակիչները պահպան են կանգնեցնում գիշերները ամեն մի փողոցում երկու երկու հոգի: Ոստիկանութեան ուշքը դարձնում եմ այս երեւոյթները վրա: Գիշերապահ գինուորները փութանալ գիշերը հրապարակի պատի տակ ննջել:

Նոյն հոգին, մի և նոյն սիրտն ենք կրում, ուրեմն, ես պիտի սիրեմ այն, ինչ որ դու ես սիրում, իսկ դու պիտի սիրես այն, ինչ որ ես եմ սիրում: Ուրիշ կերպ ներդաշնակութիւն կայանալ չէ կարող:— Այդպէս է:

— Այդպէս է, պատասխանեց օրիորդը:— Հիմա այն ասեմ, թե ինչ ես սիրում դու, որ ես էլ նոյնը սիրեմ:

— Ես սիրում եմ իմ հայրենիքը և իմ ազգը: Ես իմ անձի մասին չեմ արտաքին եմ քեզ, թամար, դու գիտես իմ կեանքի բոլոր մանրամասները, սկսեալ իմ մանկութիւնից մինչև այժմ: Բայց իմ ազգի, իմ հայրենիքի մասին դեռ ոչինչ չեմ պատմել քեզ: Ես նա սկսեց նկարագրել Հայաստանը այնպիսի ազգու, կենդանի գոյններով, որ չէր կարելի սառնասրտութեամբ լսել: Նկարագրեց նրա անցեալ փառքը և ներկայ անբախտ դրութիւնը: Նկարագրեց մասնագիտականների անգութ բարբարոսութիւնները և ստուշ ժողովրդի գութ սարսափելի նեղութիւնները: Եւ որպէս կրօն թամարի զգացմունքի վրա աւելի ազդելու համար, նկարագրեց հայ կրօն թշուառ վիճակը: Կիւր աշխարհ իր ամուսնի սեպականութիւնը չէ, պատահած օրիկան կարող է նրան իր կրքերին ծառայեցնել: Մի փոքր ընդգիծաբարութիւնը բաւական էր, որ մօր երեխան իր օտար ժողովրդի մարմնին: Այժմ կը այնուհոգ իր տան տարեկան հասակում զոհ է դառնում մի որ և ինչ անդաւրձ մի բռնաբարութեանը: Նրան խլում են հայրենական օջախից և սխարի նման վաճառում են, կամ բարեկամը բարեկամին ընծայ է ուղարկում: Եւ ուրիշ շատ ստուկայի զեպքեր պատմելով ժողովրդի ընտանեկան և անտեսական դրութիւնից, նա ասաց:

Լու, լաւ կանէին եթէ երբեմն հսկէին հեռաւոր և սակաւաբանական փողոցների վրա, որտեղ գողութիւններ յաճախ են կրկնվում:

Ինչպէս ամեն տարի նոյնպէս և այս տարի տեղին հայ-կաթողիկոսների մէջ խռովութիւններ անդակաւ են: Մեր մի քանիսն, որ եօթը տարի է աքսորված է իր պաշտօնից իր անթիւ թեթութիւնների և խարդախութիւնների համար, այժմ աշխատում է կրկին ձեռք բերել իր առաջվայ պաշտօնը, չը նայելով որ ծերութենից աչքերի տեսութիւնը կատարելապէս կորցրել է և բերանում ասում չէ մնացել: Այդ վերջին հանգամանքի պատճառով նրա խոսակցութիւնը անհասկանալի է լինում, ուրեմն ինչպէս պէտք է խօսի ժողովրդի հետ և եկեղեցական արարողութիւնները կատարի: Բացի սորանից ասում են որ նա սաստիկ մոլեռանդ մարդ է և որ եօթ տարի արանից առաջ, երբ հայ-կաթողիկոսների զբոսը նրա ձեռքումն էր, նա աշխատեց զբոսը քաղաքի բոլոր այն վարժապետներին, որոնք հայ-գրիգորեան դատաւթեան էին պատկանում, նոյնպէս պատմում են որ նա այն ժամանակ 1300 բուրջ վաճառել է, և այն շատ ուրիշ բաներ են պատմում, որոնք եղել են նրա արտաբնական բուն պատճառը:

Տէր Ամեն Շահինեանց հօր յարգը չը ճանաչեց ժողովուրդը, մի հոգեւորականի, որ կամենում էր լուսաւորութիւն տարածել հայ-կաթողիկոսների մէջ, մի և նոյն ժամանակ ազգային գաղափարին բնութագրել ժողովուրդը: Այժմ նա ստիպված է հրաժարվել իր պաշտօնից, իսկ մենք մի խարդախ և կրօնամոլ ծերունի կղերականի ձեռքում գրի սլաքի դառնալը, որ յաւիտեան հայութեան մէջ պիտի պահէ մեզ:

Շահինեանց հօր կորուստը մեզ համար շատ զգալի պիտի լինի, քանի որ այն անձը, որ նրա տեղը պիտի ընտրի, արդէն սկսել է անից տուն մանդալ և նոյն կարգաւ այն հայ-կաթողիկոսների զինին, որոնք համարձակվում են իրանց ազնիկներին հայ-գրիգորեան օրիորդական ուսումնաւանդ ուղարկել ուսում առնելու համար: Նա

— Ահա այդ ողորմելի ժողովուրդը փրկութիւն է որոնում, աշխատում է ազատվել բռնակալի լծից և ինձանից օգնութիւն է խնդրում: Ինչ ես ասում, թամար, գնա՛ւ, թե ոչ, ես սկզբից քեզ դատաւոր ընտրեցի:

— Գնա, Աստուած քեզ հետ, պատասխանեց օրիորդը և մի և նոյն ժամանակ նրա դէմքը, որ մինչև այն րոպէն տխուր էր, պայծառացաւ խիստ ուրախ դուրսով խեղճութեամբ: Բայց ես քեզանից մի բան պիտի խնդրեմ, Կաթիլ, պէտք է ինձ էլ քեզ հետ տանես: Դու ինքը ասելով, որ ես պիտի սիրեմ, այն, ինչ որ դու ես սիրում: Ես սիրեցի քո ազգը և քո հայրենիքը: Ի՞նչու միայն չը կուգեմ, ինչու միտախ չը մտնեմ:

— Այդ շատ զեղեցիկ կը լինէր, թամար, բայց ես ցատում եմ, որ կուտի արեւմտ դաշտը կնիկների համար չէ:

— Ես գիտեմ, որ այդպէս պիտի ասես, խօսեց օրիորդը փոքր ինչ վերաւորված եղանակով:— Բայց դու ինձ բաւական ճանաչում ես, Կաթիլ: Դու փոքրիկ աղջիկ էի, սիրում էի լեռը, դաշտը, սնունդը: Դու շատ անգամ տեսել ես ինձ միայնակ լեռների մէջ, երբ դեռ հովիւ էիր: Գաղափարների մասին, հեղափոխութեան կատարի հոսանքը չէր վախեցնում ինձ: Ինձ միշտ մեծ դուռը գտնվում էր: Կառնաւորութեամբ, երբ անապատում գիտնում: Դու տան տարեկան հալիւ, կը լինէի, որ հայրս ինձ ձիու վրա նստեցնելով, տանում էր իր հետ օրորվողութեան: Շատ անգամ անձրեւից թրջված, կարկուտից ծեծված, տուն էի վերադառնում: Գուցէ ես այդպէս չը դատարարակէի, եթէ մայրս վաղ մեռած չը լինէր: Բայց խորթ մօր անհոգութիւնը աւելի աղաւտութիւն

հաւատացնում է որ հայ-լուսաւորչականները
զարգացնում են որ օրինորդները հերետիկոս կը
դառնան: Նա նոյնպէս արգելում է կաթոլիկ-հայ
երկրաստորդներին կարգաւ հայերէն լրագրիները,
ասելով որ այդ տեսակ լրագրիները կարգաւ
մեծ վնաս է բերում կաթոլիկ կրօնին: Այս
խօսքով մեր ազգայն հոգիւր հիմնականից ար-
գէն աշխատում է գցել իր հօտը կուրուքեան
անդունդը:

Ախալցխայի քաղաքային վարչութեան մէջ
խնդիր է ծագել մեր քաղաքում պրօգրամն ա-
զիւս հիմնելու մասին: Գուրուքը որ այդ օգ-
տակար գործը, որ ամենահարկաւորներէն մինն
է մեր քաղաքի համար, աշխատութեան առաջ
կերթայ:

Ախալցխայում երկու ամիս առաջ ալիւրի
պուրը առնում էինք 2 ր. 40 Կ., իսկ այժմ 1
ր. 40 կոպէսէն է իջել ալիւրի պուրը գինը: Բը-
րինքը արժէր 4 ր., իսկ այժմ 3 ր. 20 Կ., զա-
րին արժէր 1 ր. 40 Կ., իսկ այժմ 80 Կ.: Այս
տարի ամեն բանի մեծ առատութիւն կը լինի
մեր գաւառում:

Հակ-Հատուն

ՆԱԽԱԿ ԽԱՐԱԿՐԻՆ
Թիֆլիս, 27 մարտի

Պ. Գրիգոր Նիկողոսեանցի նամակը, «Մասիս»
մէջ տպւած է «Մշակ» մէջ արտաստւած, տա-
րակոսանքի մէջ է նորոգում: Հեղինակը տի-
րաբար սպառնում է որ, եթէ պոլսեցի ոչ այն-
պէս ի գործ դնէ Ռուսահայի նուիրած փողը,
ինչպէս ինքը հեղինակն է առաջարկում, ուստի
հայը կը դադարեցնէ իր տուրքը: Նամակը, ինչ-
պէս ասացի, արդէն բաց է անում տարակոսանքի
դռները գրված բանին միաստութեամբ հաւա-
տացող ժողովուրդի առջև: Այս աղետն պարոն ա-
սում էր թէ այսքան փող ունեւ մօտ հաւաք-
ված, որ ուղարկելու էր «Մշակ» խմբագրին:
Միացեալ ընկերութեանց հասցեները համար,
բայց, Նիկողոսեանցի նամակը կարգաւ, դան-
դաղում եմ որովհետեւ նուիրատուներն ասում
են—մեր փողն ուրեմն կորչում է:

«Մասիս», որ ասպետութեամբ է ընդունել նա-
խադրի մարտահրաւերը, անշուշտ կը պատասխա-
նէ. լռելը, ինչ խորհրդով էլ որ լինի, բուժ գէնք
է այս դէպքում:

Իսկ մենք նամակի անակամները և անակամ-
ների բարդութիւնները (որ հեղինակը ըստ իւր
քմեքին իբրեւ ուրեքը չարել ու Պոլսոյ գործող-
ների մեծի ու փոքրի վրէժն, ականջներէն ու քը-
թէն կախ է տուել) եթէ թողնենք ու մնացածը
սղմենք, քանիւ հիւսիսային կը լինի նախ

էր տալիս ինձ: Եւ անցեցի, զարգացայ, որպէս
մի վայրենի եղջերու: Բոլոր հեքեքներէն, բոլոր
պատուներէն մէջ ինձ ընչինչ այնքան չէր հե-
տաքրքրում, որպէս զեղիւնները, չէլենները և
չէլքեղները կնիկների սովորութիւնները: Եւ
հիմաւում էի նրանց քաջագործութիւնների պատ-
մութիւնները լսելու, և միշտ մի առանձին նա-
խադրով ասում էի ինձ: «Բնուէր ես էլ
լեզու եմ չէլքեղի աղջիկ չեմ»: Այդ բոլորը
դու ինչքալ կամ գիտես, Գալիթ, Յիշում ես, շատ
անգամ ասում էիր ինձ, չես սիրում եմ քեզ,
Թամար, աւելի նրա համար, որ իշխանական
տան թուրքութիւնների մէջ չը փչացար դու:
Այժմ Բնուէր ես կարծում, թէ ես քեզ հետ դա-
րով կարող եմ քո վրա մի ծանր բեռ դառ-
նալ:

Բէկը մեծ ուրախութեամբ լսում էր մանկահա-
տակ հերոսներու խօսքերը, հիմաւում էր նրա
արտի անկողնի զեղումներով: Նա գիտէր, բոլորը,
ինչ որ այնպէս հպարտութեամբ պատմում էր
Թամարը, ճշմարիտ էր: Բայց տանել իր հետ
նրան, սարսափելի փորձանքների ենթարկել այդ
պատուական գանձը, նա անկարող էր: Որքան
նկատելով նրա լուրջութիւնը, երես առաւ երկուս-
ցի համար, կախալեցաւ նրա պարանոցից, և ան-
շուշտարար նրա երեսը, աչքերը, չրթուէքը հա-
րուրդով, սկսեց աւելի և աւելի թախանձել նը-
բան, անկողնի մօտ աղի անջ ձող պարծ
մեք—Տար, քո հոգուն մատաղ, ինձ էլ տնք, ա-
ղալում եմ, խնդրում եմ, պարտում եմ, ինձ
էլ տնք: Այս քանի բոլոր անալ ինքը արեցիր,
թէ ինչ որ դու սիրում ես, ես էլ պիտի սիրեմ,
թէ մեր երկուսի մէջ մի և նոյն սիրտը պէտք է
լինի: Ինչու ես չը պիտի սիրեմ քո հայրենիքը,

հայրենի՝ ապա ուսում տալ: Եւ անհեղինակ
բան, միայն փուռ կենդանի քերտը ու չէրքեղ
հագուստ տեսնելուն պէս կը խլեն կը փախցնեն,
այնպէս որ օրինաւոր հագուստով խեղճ աշա-
կերտը ուսումնարանի դուռը տեսնելու չէ: Թող
դարձեալ գտնէ ուսումնարան գտնայ այնպէս ինչ-
պէս որ ես. մեծ յոյս կայ որ ուսումն առնելին
վերջը իրենց ծածկով յափշտակել չը տալու
հնարը գտնեն: Միայն խօսք չը կայ, ուսումնա-
րանը այդ հնարքը սովորեցնելու կարող ուսում-
նարան պէտք է լինի, և ոչ թէ աստեղներ քննող
ու ոտի տակի անդունդը չը տեսնող: Ամերիկան
ու Աւստրալիան մանր զրտեցող, իսկ Հայաստա-
նի գծերը սրտէլ չը կարողացող:

Յանկայի է իսկ իմանալ, թէ արդարեւ մեր ու-
սումնարանները խաբուսիկ երազարան են, թէ
իրականութեան արդիւնարան:

Ընթերցող

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՒՐԻՔԻՍ

Եւրոպական դեսպանները գաղտնի են
պահում բանակցութիւնները յոյն-թիւրքա-
կան հարցի վերաբերութեամբ: Իշխան Բիս-
մարկ, համաձայնելով զեկապարկ բանակ-
ցութիւնները, պայմանաւորվեց պետութիւն-
ների հետ, թէ ինչպէս պէտք է գործեն
նրանց դեսպանները և պահանջեց, որ այդ
դեպքում համար իբր թէ հարկաւոր էր,
որ ոչ սուլթանը և ոչ նրա մինիստրները
ծանօթ չը լինէին այդ նախագծի հետ: Չը
նայելով այդ խիստ գաղտնագրութեանը,
հեռագրում է Ֆրանսիական «Temps» լրագ-
րի Կ. Պոլսի թղթակիցը, ևս կարող եմ մի
քանի հաստատ տեղեկութիւններ հաղոր-
դել բանակցութիւնների ընթացքի մասին:
Սկզբից դեսպանները պահանջեցին թիւր-
քաց հաստատարանները, որ նրանք յայտ-
նեն թիւրքիայի ցանկացած սահմանա-
գիծը: Բ. Գրան առաջարկութիւնները ան-
բաւականացուցեց համարելով, դեսպանները
կամենում էին ընդհատել բանակցութիւն-
ները, բայց թիւրքաց հաւատարմատարները
նոր առաջարկութիւններ արին, որոնք նոյն-
պէս անբաւականացուցեց յայտնվեցան: Պե-
տութիւնների ներկայացուցիչները այլ ևս

ներ որ դու սիրում ես. Բնուէր ես էլ չը պիտի
արիւն թափեմ նրա համար, երբ դու քո արիւ-
նը գտնում ես: Չէ որ մեր երկուսի մէջ մի և
նոյն սիրտն է ընակվում:

Բէկը վերջին խօսքից բռնելով, պատասխա-
նեց նրան.

—Հէնց այդ պատճառով, որ մեր երկուսիս մէջ
մի և նոյն սիրտն է ընակվում, հէնց այդ պատ-
ճառով, որ մենք երկուքս մի մարմին ենք կաղ-
նում, քո ինձ հետ լինելու աւելորդ է, այսինքն
կամենում եմ անել իսկուպէս դու ինձ հետ կը
լինես: Որովհետեւ ես սիրում, հոգով մարմնով
բաժանված չեմ լինի քեզանից: Գարձեալ քո հո-
գին պիտի ոգնորէ ինձ, դարձեալ քո սիրտը պի-
տի սիրտ տալ ինձ: Ես պիտի ուժ և զօրութիւն
տունամ, միշտ այն անպարտութեան տակ դը-
ռակելով, թէ Թամարը ինձ հետ է: Այնքան դու
չես հաւատում այդ խօսքերին, որ այդ իսկա-
պէս այդպէս է: Մենք հիշատակներին չենք տես-
նում, բայց հաւատացած ենք, որ նրանք աներե-
ւութեամբ գործում են մեզ հետ: օգնում են
մեզ, երբ նրանցից օգնութիւն ենք խնդրում,
գործութիւն են տալիս մեզ, երբ նրանց աջակ-
ցութեամբ ենք գործում: Գուցէ լինեմ իմ գա-
հպան հիշատակը, Թամար, դու այստեղից ևս
կարող ես հովանաւորել և պաշտպանել ինձ:
Գուցէ դու, Թամար, որ ես մինչև այսօր կատա-
րած իմ ամենամեծ յաղթութիւններով պարտա-
կան եմ քեզ, միայն քեզ: Երբ ես վերադառ-
նում էի կռիւի դաշտից գերիներով և պատերազ-
մական անհուն աւար ինձ հետ բերելով, ոչ մի
վարձատրութիւն, ոչ մի դրոշմանք ինձ համար
այնքան քաղցր, այնքան թանկագին չէր, որպէս
քո ժպիտը, որպէս քո համբոյրը, Թամար, երբ

պաշտօնապէս չեն խորհրդակցում թիւրքաց
հաւատարմատարների հետ, այլ իրանք
մշակում են զիջումների մի նախագիծ, որ
նրանց կարծիքով պէտք է ընդունվի թիւր-
քիայից և Գուստատից: Բ. Գուստ, ան-
հագարանալով դեսպանների խորհուրդների
գաղտնի լինելուց, շարունակ նախագիծնե-
ր է առաջարկում, որոնք ի նկատի են առ-
նվում պետութիւնների ներկայացուցիչներից
իրբեւ նիւթեր իրանց սեփական առաջար-
կութեան համար: Իսկուպէս այժմ բանակ-
ցում են միմեանց հետ օտար պետութիւն-
ների դեսպանները և ընդհանուր խորհուրդ-
ներ թիւրքաց հաւատարմատարների ներ-
կայութեամբ չեն լինում: Այնուամենայնիւ
դեսպանների գործը հեշտացած է: Նրանք
պէտք է ընտրութիւն անեն երկու նախա-
գիծների մէջ, որոնցից մէկը՝ Գերմանիայի
դեսպանները, նպատաւոր է թիւրքիայի հա-
մար, երկրորդը, Անգլիայի դեսպանի նախա-
գիծը աւելի մեծ զիջումներ է պահանջում
Բ. Գուստից և աւելի համապատասխանում է
Իւրլինի կոնֆերենցիայի վճիռներին: Ինչ
կը վերաբերի Ֆրանսիային, նա բաւականա-
ցել է իր առաջարկութեամբ միջնորդ դա-
տարանի մասին և պատուիրել է իր դես-
պանին միանալ մեծամասնութեան հետ:

ԻՏԱԼԻԱ

Հռոմից լրագրիներին հաղորդում են հե-
տեւալ տեղեկութիւնները: Իտալական պատ-
գամաւորների ժողովի մէջ մարտի 12-ին
սկսվեցաւ ընտրողական վերանորոգութեան
հարցի քննութիւնը, որ այժմ խաղաղների
համար կենսական պահանջ է դարձել: Կա-
րելի է հաստատապէս ասել, որ ընտրողա-
կան նոր օրէնքից կախված է Իտալիայի
սահմանադրական կեանքի զարգացումը,
որովհետեւ ընտրողական նախկին ձևը վեր-
ջին քսան տարիների ընթացքում կատարե-
լապէս փաստում էր հասարակական գոր-
ծունէութեանը:

Առժամանակ պատգամաւորների ընտրու-
թիւնները կատարվում են հին օրէնքի հա-
մաժամ հետեւալ կերպով: Պատգամաւորնե-
րը ընտրվում են նահանգներից: Ընտրողա-

կան ձայնի իրաւունք ունի միայն այն իտա-
լացին, որ տարեկան 40 Ֆրանկ ուղղակի
հարկ է վճարում և այդ պատճառով ընտ-
րողների թիւը ամբողջ Իտալիայի մէջ հաս-
նում է միայն 620,000-ի, որ մի աննշան
թիւ է և չէ համապատասխանում բոլոր
բնակիչների քանակութեանը: Գերմանիայի
մէջ միայն սօցիալական կուսակցութեան
ընտրողների թիւը նոյնքան է, որքան Ի-
տալիայի մէջ բոլոր կուսակցութիւններինը
միասին: Ընտրողական այդ ձևը Իտալիայի
մէջ շատ անարմար է, որովհետեւ իւրա-
քանչիւր պատգամաւոր կախված է իրում
մի աննշան խումբ ընտրողներից, որոնց հետ
նա կարող է անձնական յարաբերութիւն-
ներ ունենալ և այդ հանգամանքը կարող է
մեծ զեղծութեան պատճառ դառնալ: Ըն-
տրութիւնները ընտրողների և ընտրվողների
համաձայնութեան առարկայ են դարձել,
որի նպատակը ոչ թէ հասարակական, այլ
անձնական շահերն են: Ամենից անբարե-
խիղճ մարդիկ իրանց ձեռքն են առել ըն-
տրութիւնները և այդպիսով պարլամենտը
իրանց անձնական շահերի գործիք են դարձ-
րել: Պատգամաւորները ծախում են ի-
րանց ձայները միմեկմեկին, որպէս զի
իրագործվեն այն պայմանները, որոնց գնով
նրանք ընտրված են, իսկ կառավարութիւնը
ստիպված է զոհել հասարակական ընդհա-
նուր շահերը ձայների գնելու համար: Ամ-
բողջ Իտալիան վարակվել է վաճառման ախ-
տով և այդ իրողութիւնը մանաւանդ վտան-
գաւոր է, որովհետեւ իտալական վարչական
ձևը վերցրած է Ֆրանսիականից և չա-
փազանց կենտրոնացած է: Ազնիւ, գործնա-
կան, տեղային ոյժերը, որոնք ծանօթ են
ժողովուրդի պէտքերին և գործի են ծարա-
ւում, Իտալիայի մէջ չեն կարողանում գոր-
ծունէութեան ասպարէզ գտնել: Սա է այն
անտարբերութեան պատճառը, որ ընդհան-
րացել է իտալական հասարակութեան մէջ
վերջին տարիների ընթացքում: Իտալիան
փաստ էր կառավարվում, իսկ ընտրողական
փաստ ձևը թող չէր տալիս վերանորոգել
պարլամենտը: Գործը այն դրութեան հա-
սաւ, որ ընտրողների ահագին քանակու-
թիւնը այլ ևս չէր մասնակցում ընտրու-

գործելու իմ նպատակը: Այժմ հանգամանքները
նպատաւոր են ևս դիմում եմ այն նպատա-
կին: Ազատել հայրենիքս, ազատել իմ ազգը և
Հայաստանի թագուհու թագը քո գլխին դնել,—
ասա այն մեծ նպատակը, Թամար, որի մասին
խօսում եմ: Ես այն ժամանակ միայն պիտի
պատկւիմ քեզ հետ, երբ հայոց թագաւորների
և թագուհիների թագերով կը պսակեն մեզ: Այդ
ցնորք չէ, Թամար, դա կախված է իմ քաջու-
թիւնից և իմ օրի յաջողութիւնից: Իսկ քո սէրը
բաւական է, Թամար, որ վառ է իմ քաջութիւնը,
որ առաջնորդէ ինձ, որ լուսաւորէ իմ ճանա-
պարհը այն հրեղէն սրճի նման, որ Աստուած
ուղարկեց իմ օրհնելու: Եղիպտոսի գերութիւնից
ազատող Մովսէսի ճանապարհը լուսաւորելու
համար:

Այս ուրիշ Թամարի տեղ, լսելով այդ խօս-
քերը, կը գրկէր իր սիրելին, կը նամուրէր
նրան, անվերջ, անթիւ կերպով կը համբուրէր,
կը թափէր նրա առջև իր հոգու ամենաշնորհ
զգացմունքները, և մարդկային լեզուի ամենա-
բարձր, ամենալուսն խօսքերով կը յայտնէր իր
սրտի անաւանաւ ուրախութիւնը, թէ որքան
բախտաւոր է ինքը, թէ որքան երջանիկ է, որ
ունի մի այսպիսի քաջ, անձնաւոր էր և ազնիւ
սղաճար: Բայց Թամարը իր սովորական գեղե-
ցիկ ժպիտը գեղեցիկ դէմքի վրա, դարձաւ զեպի-
րեկը, տակով.—Այդ բոլորը շատ լաւ է, շատ
սքանչելի է, բայց ես դարձեալ կրկնում եմ իմ
մաս ու բաժին ունենամ այն սուրբ գործի մէջ,
որ պիտի կատարեմ դու:

—Անկարելի է, Թամար: Եթէ մի բան, որ
պիտի խնդրեմ քեզանից իմ բաժանման լու-

Յ Ը Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

Դուրս եկա մամուլի տակից և վաճառվում է «Կենտրոնական» և պ. 2. Գրիգորյանցի «Կովկասեան» գրափառատնոցներում Մտաւոր, ֆիզիկական և բարոյական ինքնակրթութեան մասին՝ հեղ. Ջոն Ստիւարտ Բլէկլի. Թարգմ. Գրիգոր Եւսէբիոսի. գինն է 60 կոպէկ: Օտարաբարդաքցիք կարող են ուղղակի թարգմանչին դիմել այս հասցեով. Въ Тифлисе, Учителю Армянской Духовной Семинаріи Нерсисянъ, Григорію Шахъ-Будагянцу.

Տպագրութեան համար բոլորովին պատրաստ է թարգմանչի հեռեկալ աշխատութիւնը. Մայրական Գաստիարակոյ թիւերը, բնութեան օրինակ վերայ հիմնուած. հեղ. Ժ. Բամբուստի:

Եւրոպականացի ՄԱԿ-ՄԱՍՏԵՐ, մազերը ամրացնող և նրանց բնական ԳՈՅՆԸ փրկող արձույ: Կինը 2 ռ. շիշը, փոստ. ՅՈՎ ուղարկված 2 ռ. 49 կոպ. ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ խառնութի մէջ:

Մի և նոյն տեղը ԽԻՆԱՅԻ ԻԻԿ, մազերը ամրացնող համար, 1 ռ. ամենը վրձին գլխաւոր դէմ, ՏՈՒԱԼԵՏԻ ՍԱՊՈՆ և հոտաւէտ ջրեր և այլն: 44—100

Մամուլի տակից դուրս եկա և շուտով կուղարկվի իր բաժանորդներին

Ր Ա Ֆ Ֆ Ի Ի

«ԽԵՆԹԸ» արկածներ վերջին հոգս թիրբական պատերազմից:

Գիրքը բաղկացած է 400 էրեսից, մաքուր տպագրութեամբ:

Գինը 1 ռ. 20 կոպ.:

Ցանկացողները ստանալ այս գիրքը, կարող են դիմել ՇՈՒՇՈՒ հրատարակչին, Թիֆլիս, Պ. Մէլիք-Յակոբեանցին և Թադէոս Տէր-Միքայէլեանցին (Արծրունու քարվանսարայում), ԲԱԳՈՒ, Ալէքսանդր Թաթևանեանցին, Երեւան, Արամ Թադէոսեանցին և ԹԱՎԻԹ Գրիգոր Բէջանեանցին:

Հրատարակիչ Աբէլ Ապրէսեանց

ՎԱՃԱՌՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆ ԳԻՒՄԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԵՋ կը ծախվեն: Վարդերներ 4 ռ., ամբողջ հազուս 14 ռ. և աւելի, արիկո և պարուսինա 75 կ. արշինը: Նոր ձևի հրացաններ 45 ռ. 60 ռ. և 100 ռ., թմբեր 4—40 ռ., զլխարկներ 1 ռ., թմբեր 30 ռ. և աւելի, կոնեալ առաջին տեսակի 2 ռ. շիշը, հին պօրտւէյն և խերես 1 ռ. 40 կ.: շամ պայն գինի 3 ռ., կոնֆէկտներ 35 կ. ֆունտը, շոկօլադ-Փրայ 1 ռ. 20 կ., անգլ. ֆունտը և թէյ առանց թղթի 1 ռ. 60 կ. ֆունտը, ամենալար Մոսկովայից 2 ռ. 20 կ. թղթով: ՄԻԵԻՆՈՅՆ ՏԵՂԸ ՄԵՇ ԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ մաշակներ, մատուցարաններ, կողպէքներ, դանակներ, զոլալներ, գրիչներ, թուղթ, կէտնկա, ձիասանտր, վրձին, ամաններ, բաժակներ, մուրաբաներ և այլն 30% աւելի էժան, քան թէ ուրիշ խանութներում:

2—15

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ մէջ ծախվում են հազի գէմ ԿՈՆՏԵՆՏՆԵՐ 40 կ. ֆունտը, խինայի դինի ջերմի գէմ 1 ռ. 50 կ. շիշը, պարսկական ՇԵՐԲԵՏ, ցիտրուս մազնեղիայի ծարաւի գէմ 70 կ., ամենալար ԿՈՆՏԵՆՏ 2 ռ., հին ՊՈՐՏՎԻՅՆ ԵԻ խերես 1 ռ. 40 կ., ՄԵՂԻՄՍՈՍ և չոր ՍԱՊՈՆ և այլն: 14—15

Դուրս եկա մամուլի տակից և ծախվում է «Կենտրոնական» ու «Կովկասեան» գրափառատնոցներում ՄՕԼԻԵՐԻ «ՏՂԱՄԱՐԿԱՆՑ ԽՐԱՏ», ՀԵՂԻՆԱԿԻ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ: Գինն է 30 կ.:

ՄԱՄՈՒԼԻ տակից դուրս եկա և շուտով կը տարածվի «ԵՐԵՒԱՆԻ ՆԱՀԱՅԻ ԲՈՒՍԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ» գրքիցը 96 էրեսից բաղկացած և տպագրւած ԵՐԵՒԱՆՈՒՄ: Կը ծախվի առաւելագէս ԹԻՖԼԻՍԻ մէջ «Կենտրոնական» գրափառատնոցում: 5—7.

LANGUE ET LITTÉRATURE FRANÇAISE

Un professeur de l'Université de Paris désire donner des LEÇONS. S'adresser à la Librairie Baerenstamm.

2—3

Մամուլի տակից դուրս եկա և վաճառվում է Թիֆլիսի հայ գրափառատնոցների մօտ Կ. Արամեանցի «Գրաբուք» ընկերութեան կողմէն: Դիմելու համար կը լինի 1 ռ. 40 կ. ֆունտը, զոլալներ 1 ռ. 20 կ., անգլ. ֆունտը 20 կ.:

Այս գրքիցը պարունակելով իւր մէջ բայերի մի պարզ նախադիտելիք, յանդիման, օրինակներ և խոնարհմանց ամբողջ աղիւսակներ՝ շատ հեշտացնում է աշակերտաց զրաբաւ բայերի ուսումը: Ի նկատի ունենալով զործի օգտակարութիւնը և զնր թեթեւութիւնը համարձակ կարելի է խորհուրդ տալ զրաբաւ ուսանող աշակերտաց ձեռք բերելու յիշեալ երկաթիւթիւնը:

Նոյն հեղինակի «Հիւսուածք» հայ պատմագրաց, 3 հատոր (3 ռ.) և «Հայոց հեթանոսական կրօնը» (30 կ.) կարելի է նոյնպէս Թիֆլիսի գրափառատնոցից կամ ուղղակի հեղինակիցն ստանալ:

ԵՂ. ՍԱԼԻ-ՕՂԼԻ ԾԽԱԽՈՏԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԵՑ: Ի նկատի առնելով, որ մի քանի ժամանակից Թիֆլիսի ծխախոտի շատ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԵՐԵՐ լաւ առևտուր չունենալով, իրանց թոյլ են տալիս ԿԵՂԾԵԼ իրանց արդիւնաբերութեան ԳՐՈՇՄՆԵՐԸ, որոնք արտաբուստ նմանութիւն են ունենում մեր զրօշմանի հետ և զրազեաներն էլ նրանց դժուար կը զանազանեն, մեր զործարանը հարկաւոր է համարում ԶԳՈՒՇԱՅՆԵԼ գնողներին և առաջարկել նրանց, որ գնելու ժամանակ ուշադրութիւն դարձնեն մեր ԶԻՄՄԱՅԻ վրա. «ԹԻՒՐԲԱՅ ՀՊԱՏԱԿ ԵՂԲԱՐԲ ՍԱԼԻ-ՕՂԼԻ»:

Գործարան ՍԱԼԻ-ՕՂԼԻ 3—3

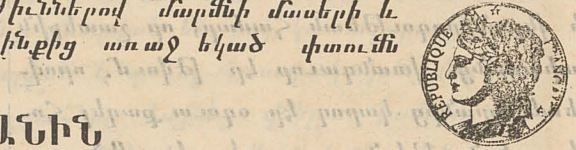
Въ Редакціи газеты «МПАКЪ»
144 Արծրունու զալերէս 144 ամենաէժան պահեստ մերկի և հալիկներ:

Въ Редакціи газеты «МПАКЪ»
Продается
«ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ТУРЕЦКИХЪ АРМЯНЪ.»
Д. Григорія АРЦРУНИ.
Брошюра напечатана въ Москвѣ.
Цѣна 25 коп.

2ր նայելով մաքսերի աւելանալուն ապրանքները առաջայ գներով կը ծախվեն:
ԿՈՆԳՈ-ԹԵՅ 1 ռ. 5 կ. և 1 ռ. 10 կոպ., շատ լաւ ՄՕՆԻՆԳ 1 ռ. 20 կ. և 1 ռ. 40 կ., հիանալի ԿԱՅՍԱՆԻ 1 ռ. 60 կ. և 1 ռ. 80 կ. և ԱՄԵՆԱԼԱԻ ԹԵՅ 2 ռ. առանց թղթի: Անգլիական բէթօլիներ 4 ռ.—40 ռ. և հրացաններ 20 ռ.—200 ռ. Անգլիական խառնութի մէջ: Գործակալութիւն ԲԱՐՆԱԲԻ ԹԱՄԲԵՐԸ, ջոնսոնի ԿՈՂՊԵՔՆԵՐԸ, ջոնսոնի ԳՐԻՉՆԵՐԸ և Էկտարկա կահաշօկօլալի ծախելու համար, որոնք վարիդի հանգիսի ժամանակ ոսկէ մեղալ ստացան: ՀՈՏԱԼԵՏ ԹԵՅԻ ՖՈՒՆՏԸ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ԹԵՅԱՄԱՆՈՎ 1 ռ. 65 կ. և ամենալար 2 ռ. 30 կ.: Վաճառականներին օգտաւէտ է մեծ քանակութեամբ ապրանքներ առնել Անգլիական խառնութի մէջ: Ամբողջ հազուս 15 ռ., կոնֆէկտներ 53—100

ՎԱՐՇԱՎԱ: Իւր յատկութիւններով մարմնի մասերի և մանաւանդ ոտքի մասերի քրտինքից առաջ եկած փտուած ոչնչացնող յայտնի նիւթը,

ԳԱԼՄԱՆԻՆ
անունով ծախվում է Եւրոպայի բոլոր մեծ քաղաքների գեղարանների և գրողիտների մօտ: Գլխաւոր դէպօ նիւթի հարող ֆարմացի մազխառու Վ. ԿԱՐՊԻՆՍԿԻՆ գեղարան մէջն է գտնուում, Վարշավայում, Էլէկտարի փողոց № 35. Գալմանի մեծ արկիւր արժէ Վարշավայում 50 կոպ., աւելի փոքրը 30 կ. պէտք է զգուշանալ խարդախութեանց և պահանջել, որ իւրաքանչիւր արկիւր ունենայ գործածութեան մեկնութիւնը և ֆարիդի աշխարհանդէսի մեղաները: Վ. ԿԱՐՊԻՆՍԿԻ 1—20 (1)

Ա Ն Գ Լ Ի Ա Կ Ա Ն Մ Ա Գ Ա Ջ Ի Ն Ո Ւ Մ			
Հա մ. մասեցէք թէյի ֆունտը	1 ռ. 5 կ.	Մոսկովայից բերվող թէյի հետ ֆ.	1 ռ. 30 կ.
—	1 ռ. 10 կ.	—	ֆ. 1 ռ. 40 կ.
—	1 ռ. 20 կ.	—	ֆ. 1 ռ. 60 կ.
—	1 ռ. 40 կ.	—	ֆ. 1 ռ. 80 կ.
—	1 ռ. 60 կ.	—	ֆ. 2 ռ. —
—	1 ռ. 80 կ.	—	ֆ. 2 ռ. 50 կ.
Ամենալար	2 ռ. —	—	ֆ. 3 ռ. —
59—100			

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ ԿՈՎ. ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ. 2. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆՑԻ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱԾ ԳՐԻԲԵՐ

1. Ա. Մ. Ե. Պ. — Դիւցազունք ըստ Խորենացւոյ Հայկ, Արամ, Վահագն, պատկերներ պատմական կեանքից: Տիֆլ. 81 թ. գինն է 30 կ.:
2. Կ ո ս տ ան ե ա ն ց. Կ. — Գրաբաւ բաւ յերի խոնարհումը մի աղիւսակի մէջ. գործնական և գիտակցական ուսումնասիրութեան համար. գինն է 25 կ.:
3. Ե Ր Վ Ն Կ Ե Ա Ն ց Ե Ղ. Բ Շ Ն Կ. — Խմբական ձայնագրեալ ազգային երգեր (սակաւաթիւ) 50 կ.:
4. Մ օ Ր Ի ս Բ Լ օ ք. — փոքրիկ ձեռնարկ

գործնական անտեսութեան. Թարգմանեց զանազան փոփոխութիւններով Ս. Պալաստանեանց 50 կ.:

5. Մոսկովայի Խորենացւոյ պատմութիւն Հայոց 80 կ.:
 6. Ջոն Սո. Բլէկլի—մտաւոր, ֆիզիքական և բարոյական ինքնակրթութիւն 60 կ.:
- Մ ա մ ու լ ի տ ա կ ե ն
1. Երեւնցի— Թէոդորոս Ուշտունի
 2. — Թորոս Լեւոնի (2-րդ տըպագրութիւն)
 3. Գամառ-Քաթիկայի—մանկական երգեր և ոտանաւորներ:

4—12

ԻՆՉ Է ՊԱՏՃԱՌԸ ՈՐ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱԳԱՋԻՆԸ ծախվում է այժմ ոյնքան մեծ քանակութեամբ թէյ և այլ ապրանքներ: Որովհետեւ այդ մազաղիկներ ստանում է թէյ ուղղակի պանտաօրներէ, առնում է բոլոր ապրանքները ուղղակի գործարաններից և բաւականաւոր է փոքր շահով: Այդպէս կայ սովորաբար 50,000 ֆունտ թէյ առաջին տեսակի, կահաշօ և շօկօլադ-Փրայ, մուրաբա և կոնֆէկտներ 25% աւելի էժան, քան թէ

ամեն տեղ, անկողիններ, հրացաններ, բէրվոլէրներ, կողպէքներ, մատուցարաններ, ա, մաններ, դանակներ, զոլալներ, թէյամաններ, բաժակներ, թաւեր, զուլպանկանանց և տղամարդկանց, թաշկինակներ, մակկնտօշներ, կալիկօր, թուղթ, մատիտներ, տետրակներ, գրիչներ ամեն ձեռքի համար և այլն, 20 մինչև 40% աւելի էժան քան թէ ուրիշ տեղ: Արծրունու զալերէսում: 100—76